

meratur pro bono, aut condemnatur pro malo. opera autem testimonia sunt voluntatis. Non ergo querit Deus opera proper se, ut sciat quomodo iudicet, sed propter alios, ut omnes intelligent, quia iustus est Deus. Proinde autem Deus occasioni peccandi malis: non ut peccare faciat, sed ut peccatorum ostendat, & bonis prebeat occasionem, per quam ostendat proprieitatem voluntatis sue.

Sic ergo Scribis, & Phariseis dedit occasionem ostendendi voluntatem suam, unde concludit: { Ideo ecce mitto ad vos Prophetas, & Sapientes, & Scribas. HILA. Id est Apostolos, qui de futurorum revelatio-

memoria interficitur Dei, qm templi Dei a lascivis corrumpt, & altare eius per negligientiam orationum folidarum folidat.

Abel autem luctus interprætatur. Qui ergo nō recipit qd scriptū et. Beati qui lugent, sanguinem effundit Abel: hoc est veritatem luctus salutaris. Effundunt etiam aliqui veritatem scripturarum quasi sanguinem ea, quia omnis scriptura, nisi ē in veritatem intelligatur, mortua est.

C H R Y. in Homil. Et vt oēm excusationem illius admireret, ne diceret, qm ad g̃tes eos misit, p̃pter hoc scandalizati sumus, predixerat q ad eos clientē mittere di scipuli: & idea de vocatione eorum subdit.

{ Amen dico vobis, uenient h̃c omnia super generationem istā.

G L O. Non hos tū presentes dicit: sed oēm generatione praecedente, & futurā, quia oēs vna ciuitates sunt, & vnum corpus diaboli. H I E. Regula autē scripturarū est duas generationes honorum, & malorum noīs, de generatione honorū dicetur. Generatio iūlorum benedicturde malis vero in presenti loco. Generatio vi perarum. Ergo & ita quia similia, sicut Chain, & Ios contra Apolos geserunt, de una generatione esse referuntur. C H R Y. in Homil. Ve aliter, quia genēma p̃nā quam eis cōminatus fuerat tardabat. Cōminat etiam eis p̃ficiā mala, cum dicit: { Venient h̃c oīa super generationem itam. C H R Y. super Matthe. Sicut nō bona, que in singulis generationibus a constitutio[n]e mundi omnes sancti merebantur, illis nouissimi sunt donata, qui re ceperunt Christū, sic oīa mala que in singulis generationibus a constitutio[n]e mundi pati meruerunt omnes iniqui, super nouissimi Iudeos venerunt, quia Christū repulerunt. Aut ita, sicut omnis iustitia precedentium sanctorum: immo oīum sanctiorum tam mereri non potuit quantum gratiae datum est hoīibus in Christo, sic oīum p̃tā impiorum tācum mala mereri nō potuerunt, quantum uenit super Iudeos, ut corporalia patarent, qualia p̃ficiuntur Romanis, & hi postmodum oīes generationes eorum vñque in fine secūli p̃oīicentur a Deo, & lūdibriū ferent gentibus Vniuersis. Quid nō peccat fieri, quā filium cū misericordia, & humilitate uenientē non sūcipere, sed tali modo interficere? Vel ita: oīis gens, vel ciuitas non statim cum peccauerit punit eam Deo, sed ex parte multas generationes. qm autem placuerit Deo perdere ciuitatem ilam aut gentem, uidet oīum generationū p̃cedentium peccata reddere illis; qm oīes meruerunt, hac sola pafca est. & generatio Iudeorum pro patribus suis videtur puni ta. Vere autē non pro ilis, sed ex Genesim testimonio comprobatur: vbi accepta eius a Deo narrantur munera. Querimus autem quis fuerit iste Zacharias filius Barachia, qui multos legimus Zacharias, & ne libera nobis tribueret erroris facultas, additum est. { Quem occiditis inter templum & altare. } Alii Zachariam filium Barachie dicunt qui in duodecim Prophetis vnde dicitur, patrifice in nōmen consentit, sed vbi occīsus sit inter templum & altare, scriptura non loquitur, maxime cum réporibus eius vix ruine templi fuerint. Alii Zachariam patrem Iohannis intelligunt. O R I. Venit enim ad nos quadam traditio talis, quā sit aliquis locus in templo, vbi virginibus quidem licet adorare Dei: ex parte autem earum thorum virilem non permettebant in eo confidere, Maria autem post genitū salutarem, ingredientis ad orandum stetit in illo virginum loco, prohibentibus autem eis, q nouerant eam iam filium genuisse, Zacharias dixit, quoniam digna est virginum loco, cum adhuc sit virgo. Ergo quā manifestissime aduersus legem agentem occidēt eum inter templum, & altare viri generationis illius, & sic verum est verbum Christi, qm dixit ad presentes, quem occiditis. H I E. O. Hoc tamen, quia de scripturis non habet autoritatem, eadem facilitate contemnitur, qua probatur. Alii sūlum eīlē Zachariam, qui occīsus sit a Ios Rege Iudeo inter templum & altare, i. in atrio templi. Sed obferuan dum, p̃lē Zacharias non fuit filius Barachia, sed Iohada. Sacerdotis. Sed Barachias in lingua nostra benedicens Deum dicitur: & Sacerdos Iohada, iustitia Hebreo nomine demonstratur. In euāgeliō vero quo vntū Nazareni, p̃ filio Barachie filium Iohada scriptum reperimus. R E M I. Querendum est autem quāmodo vñque ad sanguinem Zacharia dixerit, cum plurimorū sanctorum sanguis pofea sit effusus. Soluitur autem sic, Abel pastōr ouīi fuit in campo occīsus. Zacharias fuit Sacerdos in atrio templi interfactus. Ideo ergo Dns hos duos commemorat, quoniam per hos oīes fanēt Martires designantur laicis. & Sacerdotalis ordinis. C H R Y. in Homil. Abel etiam commemoravit: ostendens qm ex iniuria esset Christū, & discipulos eius occisi. Zacharia autem mentionem fecit, qm duplex p̃fūctio fuit in eius occisione, non nō solū in sanguinē hominē facta est, sed & in loco sancto. O R I. Zacharias etiam interprætatur memoria Dei, oīis ergo, qui memoriam Dei disperdere festinat, in eis quos scandalizat, Zacharia sanguinē videat effundere filii Barachie. Per benedictionem nō. Dei memoriam sumus Dei. Ab impiis etiam

Prophetas, & Sapientes, & Scribas, & ex illis occidentis, & cruci figentis, & ex eis flagellabitis in Synagogis vestris, & p̃fēquemēti de ciuitate in ciuitate, vt ve niat super vos oīis sanguinis iustus qui effusus est super terram, a sanguiue Abel insti, usque ad sanguinem Zacharia filii Barachia, quem occidit in templum ne Prophetas sunt, de Chriti agnitione sapientes, de legis intelligentia Scribas. H I E. R O. V el Apostolus scribentem ad Corinthios: varia dona esse discipulorum Christi: alios Propheta, qui ventura predictant; alios Sapientes, qui nouerunt, quando debent proferre sermonem: alios Scribas, in lege docti: sed oēm generatione praecedente, & futurā, quia oīes vna ciuitates sunt, & vnum corpus diaboli. H I E. Regula autē scripturarū est duas generationes honorum, & malorum noīs, de generatione honorū dicetur. Generatio iūlorum benedicturde malis vero in presenti loco. Generatio vi perarum. Ergo & ita quia similia, sicut Chain, & Ios contra Apolos geserunt, de una generatione esse referuntur. C H R Y. in Homil. Ve aliter, quia genēma p̃nā quam eis cōminatus fuerat tardabat. Cōminat etiam eis p̃ficiā mala, cum dicit: { Venient h̃c oīa super generationem itam. C H R Y. super Matthe. Sicut nō bona, que in singulis generationibus a constitutio[n]e mundi omnes sancti merebantur, illis nouissimi sunt donata, qui re ceperunt Christū, sic oīa mala que in singulis generationibus a constitutio[n]e mundi pati meruerunt omnes iniqui, super nouissimi Iudeos venerunt, quia Christū repulerunt. Aut ita, sicut omnis iustitia precedentium sanctorum: immo oīum sanctiorum tam mereri non potuit quantum gratiae datum est hoīibus in Christo, sic oīum p̃tā impiorum tācum mala mereri nō potuerunt, quantum uenit super Iudeos, ut corporalia patarent, qualia p̃ficiuntur Romanis, & hi postmodum oīes generationes eorum vñque in fine secūli p̃oīicentur a Deo, & lūdibriū ferent gentibus Vniuersis. Quid nō peccat fieri, quā filium cū misericordia, & humilitate uenientē non sūcipere, sed tali modo interficere? Vel ita: oīis gens, vel ciuitas non statim cum peccauerit punit eam Deo, sed ex parte multas generationes. qm autem placuerit Deo perdere ciuitatem ilam aut gentem, uidet oīum generationū p̃cedentium peccata reddere illis; qm oīes meruerunt, hac sola pafca est. & generatio Iudeorum pro patribus suis videtur puni ta. Vere autē non pro ilis, sed ex Genesim testimonio comprobatur: vbi accepta eius a Deo narrantur munera. Querimus autem quis fuerit iste Zacharias filius Barachia, qui multos legimus Zacharias, & ne libera nobis tribueret erroris facultas, additum est. { Quem occiditis inter templum & altare. } Alii Zachariam filium Barachie dicunt qui in duodecim Prophetis vnde dicitur, patrifice in nōmen consentit, sed vbi occīsus sit inter templum & altare, scriptura non loquitur, maxime cum réporibus eius vix ruine templi fuerint. Alii Zachariam patrem Iohannis intelligunt. O R I. Venit enim ad nos quadam traditio talis, quā sit aliquis locus in templo, vbi virginibus quidem licet adorare Dei: ex parte autem earum thorum virilem non permettebant in eo confidere, Maria autem post genitū salutarem, ingredientis ad orandum stetit in illo virginum loco, prohibentibus autem eis, q nouerant eam iam filium genuisse, Zacharias dixit, quoniam digna est virginum loco, cum adhuc sit virgo. Ergo quā manifestissime aduersus legem agentem occidēt eum inter templum, & altare viri generationis illius, & sic verum est verbum Christi, qm dixit ad presentes, quem occiditis. H I E. O. Hoc tamen, quia de scripturis non habet autoritatem, eadem facilitate contemnitur, qua probatur. Alii sūlum eīlē Zachariam, qui occīsus sit a Ios Rege Iudeo inter templum & altare, i. in atrio templi. Sed obferuan dum, p̃lē Zacharias non fuit filius Barachia, sed Iohada. Sacerdotis. Sed Barachias in lingua nostra benedicens Deum dicitur: & Sacerdos Iohada, iustitia Hebreo nomine demonstratur. In euāgeliō vero quo vntū Nazareni, p̃ filio Barachie filium Iohada scriptum reperimus. R E M I. Querendum est autem quāmodo vñque ad sanguinem Zacharia dixerit, cum plurimorū sanctorum sanguis pofea sit effusus. Soluitur autem sic, Abel pastōr ouīi fuit in campo occīsus. Zacharias fuit Sacerdos in atrio templi interfactus. Ideo ergo Dns hos duos commemorat, quoniam per hos oīes fanēt Martires designantur laicis. & Sacerdotalis ordinis. C H R Y. in Homil. Abel etiam commemoravit: ostendens qm ex iniuria esset Christū, & discipulos eius occisi. Zacharia autem mentionem fecit, qm duplex p̃fūctio fuit in eius occisione, non nō solū in sanguinē hominē facta est, sed & in loco sancto. O R I. Zacharias etiam interprætatur memoria Dei, oīis ergo, qui memoriam Dei disperdere festinat, in eis quos scandalizat, Zacharia sanguinē videat effundere filii Barachie. Per benedictionem nō. Dei memoriam sumus Dei. Ab impiis etiam

I Hom. 75.

Lib. 1. c. 36.

Hom. 76.

Traç. 26.

Traç. 27.

C A P V T XXIII.

82

uit & in Moyse & in prophetis & angelis, ministrantibus saluti humanae per singulas generationes. Si quis autem non fuerit congregatus ab eis iudicabitur quasi noluerit congregari. R A. Cestent igitur hæretici Christo principium ex virginē dare: omittat alium legis & prophetarum deum prædicare. A V G. in Enchiridion. Vbi est autem illa omnipotētia qua in celo & in terra omnia queque volunt faciunt: si colligere filios Hierusalem voluit &

& altare. Amen dico vobis, uenient h̃c oīa sup g̃nationē istā. in Hierusalē, Hierusalē, quē occidit Propheta, & lapidas eos qui ad te misi sunt, quoties volunt congregare filios tuos, quem effusus est super terram, a sanguiue Abel insti, usque ad sanguinem Zacharia filii Barachia, quem occidit in templum ne Prophetas sunt, de Chriti agnitione sapientes, de legis intelligentia Scribas. H I E. R O. V el Apostolus scribentem ad Corinthios: varia dona esse discipulorum Christi: alios Propheta, qui ventura predictant; alios Sapientes, qui nouerunt, quando debent proferre sermonem: alios Scribas, in lege docti: sed oēm generatione praecedente, & futurā, quia oīes vna ciuitates sunt, & vnum corpus diaboli. H I E. Regula autē scripturarū est duas generationes honorum, & malorum noīs, de generatione honorū dicetur. Generatio iūlorum benedicturde malis vero in presenti loco. Generatio vi perarum. Ergo & ita quia similia, sicut Chain, & Ios contra Apolos geserunt, de una generatione esse referuntur. C H R Y. in Homil. Ve aliter, quia genēma p̃nā quam eis cōminatus fuerat tardabat. Cōminat etiam eis p̃ficiā mala, cum dicit: { Venient h̃c oīa super generationem itam. C H R Y. super Matthe. Sicut nō bona, que in singulis generationibus a constitutio[n]e mundi omnes sancti merebantur, illis nouissimi sunt donata, qui re ceperunt Christū, sic oīa mala que in singulis generationibus a constitutio[n]e mundi pati meruerunt omnes iniqui, super nouissimi Iudeos venerunt, quia Christū repulerunt. Aut ita, sicut omnis iustitia precedentium sanctorum: immo oīum sanctiorum tam mereri non potuit quantum gratiae datum est hoīibus in Christo, sic oīum p̃tā impiorum tācum mala mereri nō potuerunt, quantum uenit super Iudeos, ut corporalia patarent, qualia p̃ficiuntur Romanis, & hi postmodum oīes generationes eorum vñque in fine secūli p̃oīicentur a Deo, & lūdibriū ferent gentibus Vniuersis. Quid nō peccat fieri, quā filium cū misericordia, & humilitate uenientē non sūcipere, sed tali modo interficere? Vel ita: oīis gens, vel ciuitas non statim cum peccauerit punit eam Deo, sed ex parte multas generationes. qm autem placuerit Deo perdere ciuitatem ilam aut gentem, uidet oīum generationū p̃cedentium peccata reddere illis; qm oīes meruerunt, hac sola pafca est. & generatio Iudeorum pro patribus suis videtur puni ta. Vere autē non pro ilis, sed ex Genesim testimonio comprobatur: vbi accepta eius a Deo narrantur munera. Querimus autem quis fuerit iste Zacharias filius Barachia, qui multos legimus Zacharias, & ne libera nobis tribueret erroris facultas, additum est. { Quem occiditis inter templum & altare. } Alii Zachariam filium Barachie dicunt qui in duodecim Prophetis vnde dicitur, patrifice in nōmen consentit, sed vbi occīsus sit inter templum & altare, scriptura non loquitur, maxime cum réporibus eius vix ruine templi fuerint. Alii Zachariam patrem Iohannis intelligunt. O R I. Venit enim ad nos quadam traditio talis, quā sit aliquis locus in templo, vbi virginibus quidem licet adorare Dei: ex parte autem earum thorum virilem non permettebant in eo confidere, Maria autem post genitū salutarem, ingredientis ad orandum stetit in illo virginum loco, prohibentibus autem eis, q nouerant eam iam filium genuisse, Zacharias dixit, quoniam digna est virginum loco, cum adhuc sit virgo. Ergo quā manifestissime aduersus legem agentem occidēt eum inter templum, & altare viri generationis illius, & sic verum est verbum Christi, qm dixit ad presentes, quem occiditis. H I E. O. Hoc tamen, quia de scripturis non habet autoritatem, eadem facilitate contemnitur, qua probatur. Alii sūlum eīlē Zachariam, qui occīsus sit a Ios Rege Iudeo inter templum & altare, i. in atrio templi. Sed obferuan dum, p̃lē Zacharias non fuit filius Barachia, sed Iohada. Sacerdotis. Sed Barachias in lingua nostra benedicens Deum dicitur: & Sacerdos Iohada, iustitia Hebreo nomine demonstratur. In euāgeliō vero quo vntū Nazareni, p̃ filio Barachie filium Iohada scriptum reperimus. R E M I. Querendum est autem quāmodo vñque ad sanguinem Zacharia dixerit, cum plurimorū sanctorum sanguis pofea sit effusus. Soluitur autem sic, Abel pastōr ouīi fuit in campo occīsus. Zacharias fuit Sacerdos in atrio templi interfactus. Ideo ergo Dns hos duos commemorat, quoniam per hos oīes fanēt Martires designantur laicis. & Sacerdotalis ordinis. C H R Y. in Homil. Abel etiam commemoravit: ostendens qm ex iniuria esset Christū, & discipulos eius occisi. Zacharia autem mentionem fecit, qm duplex p̃fūctio fuit in eius occisione, non nō solū in sanguinē hominē facta est, sed & in loco sancto. O R I. Zacharias etiam interprætatur memoria Dei, oīis ergo, qui memoriam Dei disperdere festinat, in eis quos scandalizat, Zacharia sanguinē videat effundere filii Barachie. Per benedictionem nō. Dei memoriam sumus Dei. Ab impiis etiam

videbitis ammodo donec dicatis: Benedictus qui venit in nomine domini.

C A P . XXIII.

Tegredius Iesu de templo, ibat. Et accesserunt ad eum discipuli secreto, dicentes. Dic nobis qm h̃c erit? & qd signū adūtus tui, & cōsummatiōis sēculi? Et re spondens Iesu, dixit eis: Videate ne q̃s vos seducat. Multi enim ve nient in noīe meo, dicentes: Ego sum Christus, & multos seducet.

Amen dico vobis, non relinque tur hic lapis super lapidem, qui non destruetur.

b C R E M I. Perseverans dominus in itinere, peruenit ad montem Oliuēi, & quibusdam discipulis in via ostendebus, & laudantibus adūtationem templi. Ipse autem praedixerat omnia ele de mon Oliuēi, accēderunt ad eum interro gatur.

c C H R Y. in ho. Deinde cominitur p̃nam quā semper formidauerunt, scilicet ciuitatis & templi euerſione, dicens. { Ecce relinqueretur vobis dominus vñde destra. } C H R Y. Proprie hoc autē secrēto accesserunt, quia de magnis erant interrogati. Etenim cupiebant discere diem aduentus eius, quia vehementer desiderabant gloriam eius videre. H I E. Et interrogant tria. Primo, quo tempore Hierusalem destruenda sit, dicentes. Dic nobis quando haec erunt? Secundo, quo tempore Christus venturus sit, vnde dicunt. { Et quod signū adūtus tui? } Tertio, quo tempore consummatio seculi sit, future dicunt. { Et quod consummatio seculi? } C H R Y. Lucas autē aī vñam effigie interrogatur, quē est de Hierosolyma, quālē affīmātibus di scipulis tunc futurā effīcētiū adūtū & finē mundi, quando Hierosolyma destruētur. Marcus autē aīt non omnes eos de consummatione Hierosolyma, sed Petrum, Iacobum, Ioannē, & Andrea quā liberis & securis Christo loquentes. O R I. ut autē montem Oliuēi mysterium esse ecclēsī, quā ex gentibus est. R E M I. Mons enim Oliuēi non habet fructuoflos arbores, sed Oliuēta quibus lumen nutritur ad fugandas tenebras, & quibusdēs requies, infirmis salus praefatur. Sedens autē domini supra montem Oliuēi contra templum, de ruina ipsius & excidio Iudea gentis disputat, vt etiam ipso sit corporis mons, quia quietus manēs in ecclēsī, impiorum superbiam condamnat. O R I. Agricola enim residenſ in monte Oliuēi, verbum dei est in ecclēsī confirmatur, Christus scilicet, qui semper oleum r̃am in seculi ramis inserit in bonam olivā patrum. Qui autem habent fiduciam ante Christum, discere volent signū adūtus Christi & confirmationis seculi. Est autē duplex adūtus verbi in anima. Primus quidē stūta p̃dictatio de Christo, quando p̃dicamus Christum natum & Crucifixum. Secundus autē adūtus est in vñis p̃fectis, de quibus dicitur. Sapientiam loquimur inter p̃fectos, & huic secundo adūtui adiungitur consummatio seculi in vñis p̃fecto cui mundus crucifixus est. H I E. Et accesserunt ad eum discipuli eius ut ostenderetē adūtationē templi. Dignus est videre quomodo ostendunt ei stirpas templi: quālē nunquam viderit templū. Ad quod respondens est: {